

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 6 luni ..... 10 cor.
pe 3 luni ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERȚIUNILE:
în un șir garnoad: prima dată 10
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicație.
Atât abonamentele, cât și inserți-
unile sunt a se plăti înainte în Arad.
Telexul pentru arag și comitate
Scrisori adresate nu se primesc.

TRIBUNA

Berczi, a Kurucz!

(*) Dacă și-a câștigat vre-un merit contele Tisza în guvernarea sa de până acum, apoi istoria luptelor politice desigur îi va însemna ca vrednicie că a știut să scoată iepurii din tufă: pe cei d'o pănură i-a făcut vrând-nevrând, să se grupeze la un loc...

Așa-l văzurăm la 3 Ianuarie pe contele Apponyi și pe toți aderenții săi trecând în partidul de sub conducerea lui Kossuth Ferencz, la un loc cu Ugron, Barta, Barabás și toți Zoltánii năbădăioși cari au făcut de ris în lunile din urmă parlamentarismul maghiar.

E, fără îndoială, un eveniment politic acesta. Treizeci de ani a luptat Apponyi pentru susținerea transacției dela 1867. Acum eată-l, părăsind baza asta și făcând-se 48-ist, care nu mai vrea să știe de dualism, ci convins că Austria pune pedecă dezvoltării statului ungar în sens național unitar maghiar, nu mai admite pentru Ungaria de cât o singură uniune: cea personală, același domnitor și ici și colo.

Drept s'o spunem: o fi ori nu fi asta câștig mare pentru kossuthiști, acum cel puțin ei toți sunt în delir de bucurie, — pentru noi, naționalitățile însă e mare câștig că s'a pus capăt unui echivoc care alimenta curentul șovinist... De un șir întreg de ani contele Apponyi și partidul său era cel-ce strămlora guvernul ear acesta presiona asupra Vienei pentru obținerea diferitelor concesiuni naționale, îndeosebi în armată. Și cum Apponyi era șeful unui partid de guverna-

ment, se înțelege că toate campaniile lui apăsau ceva, adesea mult, în cumpănă. Sub Széll știm până unde mersese cu îndrăzneala: ca prezident al Dietei ajunsese arbitru al situațiunii și dacă nu apărea în «N. Freie Presse» copia memorandumului faimos ce înaintase lui Széll, desigur că făcea încă multe încercături. D'atunci însă Viena mântuise cu el și dacă Széll a mai reușit să induplece pe M. Sa să-l primească pe Apponyi în audiență după-ce la balul de Curte — fără îndoială: intenționat! — îi întorsese spatele, urmările au dovedit că la Curte Apponyi a ajuns disgrățiat... Dovadă că deși rămăsese prezident al Dietei, M. Sa nu l'a consultat cu prilejul nici unei crize ministeriale, deși au fost patru, dup'olaltă. Ear, în cele din urmă Tisza îl făcu — desigur după prealabilă înțelegere cu Coroana — să iasă și din partidul liberal.

Apponyi s'a convins astfel că în fotoliul de ministru n'are s'ajungă... Ce să mai alerge deci după chimera? La vrâsta lui, nu mai poate să înceapă d'acapul lucrurile. S'a gândit deci una și bună: a trecut unde-i era de mult locul, între kurucz-i, între cei-ce vor o Ungarie mărginită de o mare, un regat maghiar independent, și câte imposibilități toate... Pe când vor fi aduse deci în țeară osămintele lui Rákoczy și ale celorlalți luptători pentru independența Ungariei, muriți toți în pribegie, p'atunci Apponyi va suna cornul lui Lehel în pentru 67, ca până acum, ci pentru 48.

Ori cât va suna însă, un Apponyi 48-ist n'are să mai fie șa de primejdios cum era Apponyi șeful partidului de guver-

nare. La Curte; cărțile lui au fost închise și nici un guvern n'are să se mai teamă de el, nici să-l fie prizonier, cum fusese de pildă Széll și în două rînduri Héderváry, și cum era să-l fie Tisza, dacă nu avea curagiul să-l scoată din tufă.

Acum situația e clară. Cei d'o gândire și simțire sunt la un loc. Facă Apponyi kossuthism, dar așa: în partidul kossuthist... S'a dus cu el și contele Károlyi István, fostul amic al arhiduceului Rudolf, care chiar în ziua intrării în partidul kossuthist a declarat că în taină întotdeauna a fost 48-ist, dar numai de dragul lui Apponyi rămăsese înafară de partidul kossuthist...

Și o să mai treacă la kossuthiști și alții. Eötvös Károly, partisan alui Bánffy, spune că și acesta e pe drum... spre kossuthiști.

Se alege brînza din zăr.

Nu e exclus deci că azi mâne să-l vedem pe Kossuth având de adjutant pe contele Apponyi, care n'a putut ajunge ministru și pe baronul Bánffy, care n'a mai putut ajunge...

Albert a devenit Berczi. Magnatul de dragul căruia se făcuse tărăboiu mare pentru-că la balul de Curte M. Sa n'a vrut să-l vadă, deși era în rîndul întâiu și cel mai lungan din sala întregă, — eată-l acum între kurucz-i.

Doamne adună-l la un loc pe toți și inspiră-le curagiu să-și dea cât mai mult a-rama pe față, ca Viena să se convingă odata temeinic de stălpil ei translaithani.

FRUMOASA OLIMPIA.

— Din viața lui Napoleon I. —

În 2 Decembrie 1804 a fost ziua mare, în care s'a încoronat ca împărat în catedrala Notre-dame, marele Napoleon ear în anul viitor în 26 Maiu va fi centenarul de când s'a încoronat de rege al Italiei.

Cu această ocazie nu numai în Franța, ci și în Italia, apar mereu opuri istorice referitoare la viața corsicanului, revoltatorul lumii. Aceste opuri toate sunt foarte interesante.

În săptămânile trecute a apărut o biografie, în care se expun relațiile nevinovate și emoționante ale Olimpiei de Verleine cu Napoleon.

Olimpia de Verlein a fost aceea tinără femeie misterioasă, care i-a urmat lui Napoleon pe insula Elba și în marea admirație ce-o avea pentru el a voit să-l acompanieze și la Santa Elena.

Austria zăcea învinsă la picioarele puternicului împărat, după lupta dela Austerlitz a fost silită să primească pacea dela Pojon, care a n-tins așa departe hotarele Franței. Întreagă Europa era speriată și privea cu admirație vulturul imperial care plutea de asupra capului ei înconjurat de razele mării.

Napoleon se întoarse la Paris și pe un moment se părea că voește să se odihnească pe laurii de curând câștigați. Capitala lumii n'a văzut nici odată sărbări mai strălucite ca acele cu cari a amestecat lumea curtea tinărului imperator.

În Fontainebleau sau continuat vânătorile săptămânii întregi, la acestea a luat parte Europa întreagă.

La marginea pădurei, în strada Barbișan și azi există casa Verleine, în mijlocul unei grădini care se întinde de alungul râzii.

În anul 1806 în 14 Iuarie după amiază în una din odăile acestei case ședeau două femei.

Una, era bunică — ea de 60 de ani și ea să-și ascundă elateea, se ocupa cu științele enigmatice. Mai mult se ocupa cu profetirea mânel, și în momentul acela răsfoi într-o carte, care cuprindea modul acestei profil.

Cealaltă: nepoata ei, fată frumoasă brună, abea de șapte-spre-zece ani, odată din timp în timp întrerupea lucrul și adincită gânduri privea înainte cu ochi visători. Buni observând mișcările fetei își întrerupsese lectura și această observație.

— Eară visezi, Olimpia! Ce griji ai? Guido Bressol, care te-a cîut dela mine acum trei zile va veni diseară oă răspuns. Cum te-ai decis copila mea?

— Până acum nu m'm decis nici într'un fel, dragă bunică — răspuse fata, cu o mișcare ușoară din umeri. Dă-mi o să-mi mai muncesc gândurile cu chestia asta în diseară.

Între acestea se auzunet de corn din depărtare.

— Împăratul vâna în pădure — zise bătrâna, luând din nou car în mână.

— Împăratul... Dear întinde vânătoarea în direcția asta ca să-l pvedea!

— Nu l'ai văzut nicodată?

— Ba da, bunicuț! am văzut odată pe când trăia tatăl meu. Era în calitate de colonel al grenadirilor de gardă și ziua încoronării era pe piața din fața catedrei Notre-Dame. Prietenul lui, un medic tinăr a procurat două locuri

mie și verișoarei mele la o fereastră a hotelului Dieu. Din această fereastră am văzut întreg conductul.

Ce sublim era! Statul major, generalii, deputații, senatorii, ambasadorii, cardinalii cu reverendele roșii, apoi papa, împăratul și împărăteasa cu damele de onoare... Împăratul era într-o trăsura bogat aurită, trasă de doi-spre-zece cai albi... Ah, dragă bunică, era o priveliște înălțătoare, pe buze avea un zimbet blând, cu care saluta publicul în dreapta și în stânga. Pe când a trecut trăsura aurită pe sub ferestrele noastre, eu fără să-mi dau seama ce fac, am aruncat buchetul ce-l aveam în mână tocmai în trăsura lui, și am strigat din toate puterile: Să trăiască împăratul!

El atunci s'a uitat pe gîmurile trăsurei, mă privi și m'î zimbă.

— Ei ei mică nebunatică!

— Bunico, jur că împăratul m'a observat și mi-a zimbă.

— Cum să nu! Împăratul și-a făcut cîntea să te observe! Ah, fetele de azi!

Zeu sunt curioasă.

Și pe când bunică se sculă și merse spre grădina rîzând, zise către Olympia:

— Nu-ți turmenta gîndul cu asemenea amintiri vanitoase și închipuite. E mai bine să te gîndești la răspunsul pe care îl așteaptă sermanul Bressol cu atîta nerăbdare!

La acest nume fata într'adevăr se deșteptă din visare și începu să se gîndească.

Fără îndoială Guido Bressol ar fi o bună partidă. Tinăr, bogat, în stare bună și pe lângă toate acestea cu'n exterior plăcut, care-i și plăcea foarte mult! dar era departe de a-l iubi. Deși bu-

Convocarea noii Diete. Cu înaltul decret din 4 Ianuarie M. Sa convoacă Dieta ce se va alege pe ziua de 15 Februarie. Decretul acesta este adresat tuturor comitetelor, orașelor libere regești precum și celor cu magistrative cari și singure formează cerc electoral.

CĂRCOTAȘI.

Cine sunt în partidul național George Pop de Băsești și Dr. V. Lu. aciu, nu trebuie să dovedim nici unui Român. Ar fi trist, dacă ar mai încapa în doială și față de unii luptători cari au stat în temniță ani de zile pentru cauza națională, și-au stat anume ca reprezentanți autorizați ai partidului național român.

Este deci expresia cea mai blândă când zicem că sunt niște cărcotași indivizii cari față de o acțiune pornită de ilustrații ale partidului național iau poziție și au aierul ca ei să direcționeze acțiunea partidului național.

Și mai neiertat este dacă fac acest lucru atunci când cauza națională cere înțelegere și frație, când nu mai e vreme de a discuta titluri, ci să fim bun-bucuroși că s'a găsit o platformă de a se aduna la un loc toți fruntașii neamului, toți căți în trecut au câștigat merite ca luptători ai partidului, iar în prezent n'au altă dorință de cât a servi cu sinceritate și devotament partidului.

Gazeta dela Brașov în numărul ei dela 24 Dec. v. trage la în doială asta și conferința convocată la Sibiu o numește «o conferință a activiștilor cu cari avem de a face și la care aderenții partidului și programul dela 1881 n'au ce căuta»...

Se înțelege, nu luăm de loc tragic această declarație. Știm ce restrâns este numărul Românilor cari pornesc după staturile gazetei brașovene. Un lucru totuși trebuie să scoatem în evidență: de când activismul a devenit incompatibil cu partidul național? Nici în programul național dela 1881, nici în vre-o conferință d'atunci încoaci nu se cuprinde și nu s'a spus că cine este activist nu poate fi aderent al partidului național... Doar chiar la 1881 partidul național avea în Dietă reprezentanți...

nica susținea că amorul vine după eunomie, totuși hesita și nu se putea decide nici de cum.

*

De afară se auzi soneria trasă cu vehemență și Olimpia tresări fără veste.

Indată după aceea conduseră pe oaspele și când Olimpia îl zări, în surprindere scoase un țipet înăbușit apoi să închină perplesă și tremurând.

Bărbatul, care sta în fața ei, putea fi de 35-40 de ani, statura mijlocie, umeri lați, peste tunica încheiată până la gât, purta o manta lungă neagră, care-l acoperea statura.

În mână avea pălăria decorată cu agrafe de metal și o cravașă cu care-și lovea din când în când cismele de călărit. Fața lui frumoasă, rasă avea expresie energică, privirea-i era ageră și poruncitoare, plină de vraje.

Privind fata necunoscută lui și perplexă, zise zimbând:

— Ertăți, domnișoară, am sunat poate prea vehement... Obosit peste măsură, am lăsat compania de vânatoare, cu intenția, ca să caut un loc liniștit pentru odihnă. Am văzut această casă în mijlocul grădinei și m'am gândit să intru... Domnișoară, vreați să-mi dați ospitalitate pe o oră?

— Bunica mea și eu, zise Olimpia roșind, — ne simțim peste măsură onorate prin aceea că a-ți intrat în casa noastră sărăcăcioasă — Sire.

— Ah! Mă cunoști? — zise împăratul surprins.

— Eu sunt fiica unui vechi servitor al Majestății voastre.

— Cum s'a numit tatăl d-tale, copila mea?

— Colonelul Varlaine...

Eată ce absurdități te face să scrii — patima.

De altfel gazeta dela Brașov nu este de cât consecventă... Când au vroit confrății dela Brașov ceea ce a dorit și vroit poporul? La 1892 nu-l văzurăm oare pe directorul bătrânei gazete (în conferința națională dela 9/21 Ianuarie) dimineața citind proiectul său de Memorand ear seara votând *contra* ducerii Memorandului, (pentru-că se alesese un alt comitet, din luptători cari nu-i place)? Nu-l văzurăm la 1893 propunând vot de blam comitetului național dat în judecată de guvernul maghiar pentru mărirea acțiune memorandistă? Și cine nu știe că în anul 1894 venise la Sibiu, la *adunarea* națională (din 28 Noemvrie), dar acolo după ce l'au luminat că *adunarea* națională nu-i conferință națională, a trimis o scrisoare președintelui adunării, declarând că nu va lua parte la lucrările adunării, ceea ce slavă Domnului, n'a împiedicat ca totul să se petreacă admirabil...

Tot așa: *congresul naționalităților* d'asemeni s'a făcut fără colaborarea gazetistilor dela Brașov, așa că obștea română s'a obișnuit de mult cu gândul că toate lucrurile înaltătoare naționale să se facă fără concursul și pe lângă protestarea acestor cărcotași. Ba cine-i numai puțin superstițios, are să rămână îngrijorat numai de succesul acțiunii la care s'ar angaja și cei din jurul gazetei dela Brașov (dacă, peste tot, directorul acestei gazete e capabil de vre-o acțiune!)

Și e caracteristic cum se întâlnesc — extremitățile. În numărul susamintit al gazetei brașovene se mai publică și copia unei scrisori pe cari au adresat-o protopopului Cojocnei d-nii Dr. Daianu, Dr. Frâncu și Dr. — Poruțiu. Dl protopop al Cojocnei a căzut adică în păcatul să trimită celor trei d-r-i delegațiune pentru conferința dela Sibiu. Și-a și primit răsplata. Onorabilul declară că nu le trebuie mandatul, nu se duc la conferință electorală, căci ei numai de conferință *națională* vor să știe... D-lor necum *complici*, dar nici martori nu vor să fie la opera de distrugere a partidului na-

— Care a căzut lângă Ulm?
— Acela Majestate!
— Și d-ta m'ai mai văzut?
— În ziua când Majestatea voastră s'a încoronat de împărat în biserica Notre-Dame... și...

— Ah! așteaptă numai! Esclamă împăratul privind cu atențiune pe Olimpia care devenea tot mai roșie... D-ta ești felița, care dintr'o fereastră a hotelului Dieu mi-a aruncat în trăsură un buchet de flori! Acum îmi aduc bine aminte!

Olimpia se'ngălbini, și ea să-și ascundă perplesitatea, se grăbi să prezente împăratului pe bunica sa, care tocmai intra în odă.

După un pătrar de oră, în salon ardea un foc sdravăn ear Napoleon sta lungit în fotelul mare și moțâind visează despre întâmplarea care l-a condus în această casă ospitalieră, în care locuște mama și fiica unui fost soț de arme.

(Va urma).

H A Z.

— Am venit să iau hainele, — zice un tânăr elegant unui croitor.

— Nu sunt gata încă... Sunt în lucru...

— Cum! Dar mi-ai spus că lucrând toată noaptea o să fie gata astăzi?

— Așa e; dar vezi că n'am lucrat toată noaptea!

*

Tândală. — E vorba de o schimbare în moda de a se purta mustățile. Moda variază.

Păcală. Sper, însă dragă, că au să se poarte tot sub nas. Nu e așa!

țional, operă pusă la cale de niște pseudo-naționaliști ca Pop de Băsești și Dr. Lucaciu, cărora ori că le este *frică* de procurori, ori că le este *rușine* de a se presenta în calitatea lor oficială (subscriind în convocător unul ca *president*, altul ca *secretar*)...

Asta o scrie Daianu, care deși a dat gata două ziare, cu procurorul s'a ferit însă grozav să dea față, ș'o scriu d-nii advocați, cari ori cât de grozavi se închipue că sunt, față de luptători ca Pop de Băsești și Dr. Lucaciu ar trebui să fie mai — modesti.

Domnia ior termină:

„Animați de aceste convingeri, noi nu recunoaștem „convocarea“ d-lui G. Pop de Băsești drept act al comitetului național, și că aceea ar suna partidului național român. Dacă deci pe această subredă basă s'ar întruni undeva vre-o adunare de prelinși delegați, eșiți din niște alegeri oculte, aceea nu poate fi decât o *pseudo-conferință*, fără titlu legitim și valid de a se declara în numele partidului național român“.

Mai trebuia iscălitura d-lui Francisc Hossu, ca prosa să aibă toate atributele unei — opere bufe!

*

Șirele de mai sus erau scrise, pe când eată că ne sosește alt număr al gazetei brașovene, în care cetim următoarele:

„Vă rugăm a publica în coloanele prețuitei „Gazete“, că noi împărtășim pe deplin principiile desfășurate în declarația d-lor Frâncu, Daianu și Poruțiu, relativ la conferința electorală convocată pe ziua de 10 Ianuarie st. n. Stând neclintii pe baza programului național dela 1881, nu-o putem recunoaște ca conferința a partidului nostru național român.“

Francisc Hossu
Alexandru Hossu

După cum vedem, pasiviștii s'au pus și ei pe lucru: aderează la principiul să nu se lăcă nimic, ci să stăm acasă, în dulce somnolență. E, la tot cazul, foarte comod să stai acasă, mai ales pe vreme de ger și ninsoare ca aceasta d'acum.

DIN SEVERIN.

Mehadia, în Decembre 1904.

Adunarea alegătorilor Români e convocată la Sibiu pe zilele viitoare. Să mulțumim lui Dumnezeu, că și conducătorii s'au trezit din somn. Anul de-a rîndul 'am fost ținuți în lanțul pasivității și acest paș greșit nici un bine nu ne-a adus, ba pot zice că pentru noi cei din fost-a graniță a avut urmări din cale afară stricicioase. Cu câtă bucurie îmi aduc aminte de zilele de fericire și mai ales de însuflețirea națională ce domnea în poporul nostru, când un Traian Doda sta în fruntea sa, când un Traian Doda prin simple, dar sincere cuvinte știa să însuflețească poporul așa, că toți erau gata în ori-ce moment să urmeze conducătorului chiar și în gura morții. A fost și nu mai este! Ce-a fost verde s'a uscat, ce-a fost dulce s'a mâncat! Când se făceau alegerile dietale în timpul activității parlamentare, când Traian Doda chema pe alegătorii săi la urnă, resunau văile de însuflețire și Românii din cele mai îndepărtate locuri, numai cu o coajă de mălaiu în straiță, pe picioare alergau, ca să arate lumii cine suntem noi. Credeai că Stefan cel mare a dat semn Românilor, că tătarii sunt în țară!

Aveam în timpurile acestea pe lângă generalul Doda și alți bărbați însufleții, ca d. e. fostul secretar konzistorial Ioan Bartolomeiu carele și cu pumnul știa să capaciteze pela alegeri pe contrari, că noi avem dreptul și datorința să alegem cum voim și pe cine voim. Astăzi dl Bartolomeiu este primarul orașului Caransebeș și cel mai încarnat mameluc.

Și cine e cauza la toate aceste întâmplări triste în viața poporului român din granița militară?!

Răul s'a început, când niște oameni mici de suflet nu mai puteau aștepta moartea generalului Doda, și au început cu diferite șicanări, așa că nemuritorul bărbat a fost silit să se re-

tragă dela conducerea comunității de avere și s'au instalat apoi acei nefericiți cari în viața lor nici un bine n'au făcut poporului român, acei prietini ai lui Pera Brancovici, președintele partidului liberal, cari i-au dat acestuia mâna de ajutoriu ca să ia cu asalt cetatea generalului Doda, acei pitici, cari se încovoiau înaintea fostului comite suprem, astăzi vice-președinte al casei deputaților, dl D. Jakabffy și încheaseră cu acesta o preținie, de gândea că sunt frați de cruce. Ear poporul român?!

Ce le pasă lor de poporul român, dacă puteau fi prietini intimi cu un om ca Jakabffy puteau zice despre un mare (?) naționalist dela comunitatea de avere. „Az az ember igen nagy szorgálat tett nekünk“. Vezî așa e bine! Să fi înaintea poporului român mare naționalist, ear străiniilor să le faci serviciu tot în contul poporului român.

Acestor domni li-a fost binevenită și în părțile noastre pasivitatea, pentru-că protectorul lor Jakabffy putea să se laude înaintea guvernului, că face ce voește cu Românii și apoi prin meritele acestea a ajuns secretar de stat etc. etc. ba în urmă chiar și deputat dietal în cercul Caransebeșului, cetatea lui Doda.

Dumnezeu nu bate cu bâta! Așa au pățit-o și providențialii noștri bărbați, căci Cucescu a murit fără ca cineva să zică, că în viața sa a făcut vr'un bine poporului său, ear Dragalina a putut observa la alegerea de președinte al comunității de avere, că pentru noi este om mort, pentrucă toți Românii de bine i-au întors spatele tocmai atunci, când prietenul și protectorul său Jakabffy se lupta mai mult prin ministeriu, ca să-l facă președinte al Comunității de avere.

Să lăsăm trecutul cu figurile lui triste și să ne întoarcem spre viitoriu! O eră nouă se începe pentru viața poporului român de sub coroana sf. Ștefan, o eră care ne promite un viitor mai bun și mai frumos pentru noi, o eră creată de un grup de bărbați tineri dar conduși de adevărată și sinceră însuflețire pentru popor.

Astăzi calea ne este arătată și noi n'avem decât să mergem pe această cale. Și poate că nici unde nu este calea mai bună pentru poporul român pentru a lupta pentru un ideal, ca tocmai în granița militară, unde poporul e compact și avem și oameni harnici, cari puși în fruntea poporului, minunî ar putea face, ca de ex. harnicul și veneratul protopop al Orșovei Mihail Popoviciu.

Protopopul cu crucea 'n frunte ear lui urmează-i preoții și atunci învingerea e a noastră. Suntem sătu de deputăția lui Jakabffy, carele s'a ales la noi din grația dlui Burdea și consoții, dar n'a făcut nici un bine cercului său, ear noi nu ne putem mulțumi cu cinstea că deputatul nostru este vice-președintele camerei.

Noi avem lipsă de un deputat cu inimă pentru sărăcia poporului, avem lipsă de un deputat, care să ne cunoască și să știe unde și ce ne doare și ne mulțumim frumos de un deputat, ca dl Jakabffy care nu face nici ce promite în vorbirea sa la alegere. Ar fi bine ca dl Jakabffy de cu vreme să-și caute alt cerc, căci noi nu-l mai vom, ear prietini săi, ca Dragalina, Müller, Brancovici etc. astăzi nu mai pot vorbi în numele poporului român. Ne legăm în speranța, că în rîndul acesta ne vom putea scăpa de dragostea dlui Jakabffy, pentrucă la noi până acum comunitatea de avere a avut puterea în mână, la ori-ce alegere codrenii comunității de avere au fost transformați în agenți electorali, acum însă credem că ne vom scăpa de acest rău, pentrucă dl Constantin Burdea, stălpul de până acum al dlui Jakabffy, nu mai este primarul orașului Caransebeș ci este președintele Comunității de avere, ear la alegerea de președinte a declarat pe cuvântul său de onoare, ca *fiu de opincă din granița totdeauna va avea înaintea ochilor scopul cel adevărat al comunității de avere, adică fericirea poporului din graniță, și ne-a asigurat, că la comunitatea de avere nu va face politică.* Facă dl Burdea politică pentru persoana sa, dar așteptăm dela D-sa, ca comunitatea de avere să n'o bage în luptele politice, să-și țină promisiunea, care este un fel de jurământ, și dacă D-sa va îndrăzni a-și călca jurământul dat, D-zeu nici lui nu-l va ajuta, cum n'a ajutat nici celorlalți, ear noi îl vom privi de un om, care nu-și ține promisiunea și la proxima alegere vom ști cum să ne purtăm față de D-sa. Atâta deocamdată. Noi suntem curioși să vedem ce dis-

poziții vor lua bărbații noștri la Sibiuu declarăm însă totodată, ca noi în ori-ce caz vom fi pentru activitate și ne vom grupa contra d-lui Jakabffy. Despre ținuta d-lui Jakabffy față de poporul Român am să Vă mai scriu, deocamdată îi zic d-lui Jakabffy. „Mai dute și în altă parte închipueșteți, c'am murit!“

Electorale.

Mocsanyi și Hamsea. Zilele trecute d-nii Dr. Marta și Dr. Misici, advocați în Lipova, au primit imputernicire să ia măsuri pentru alegerea a doi delegați la conferența din Sibiuu. Pentru a da dovadă că în la întărirea partidului național românesc și nu fac esclusivism, nici personalități fiind vorba este de interesul cel mare românesc, d-lor s'au adresat și d-lui protopop Hamsea, invitându-l să ia parte la conferența intimă, în vederea alegerii celor doi delegați.

Dl Hamsea nu le-a dat răspuns definitiv, ci a făcut aceasta pendent *dela avisul pe care-l va primi dela dl Dr. Alexandru Mocsanyi.* A și trimis un express și a căpătat răspunsul să nu ia parte la nici o acțiune ci principial să stea strict pe baza programului dela 1881, ear ca tactică să observe strict pasivitatea.

Dl Hamsea a și declinat ori-ce colaborare cu cei doi fruntași invocînd răspunsul șefului său.

Aflăm însă acum din isvor absolut autentic că dl Hamsea cu abatele catolic Dr. I. Gross, notarul public Vannay Gusztav și comersantul Schwarz Ferencz au ținut un conciliabul în care au hotărît ca în numele partidului liberal să ofere mandatul cercului Lipova, contelui Zselénszky.

Nu știm, bine înțeles, dacă și de astă-dată dl Hamsea va fi tot așa de sincer ca în trecut față de Zselénszky, suntem însă în drept a ne întreba: *cu aprobarea tacită a d-lui Mocsanyi comite dl Hamsea aceasta frivolitate politică?* Dacă nu dl Mocsanyi, cel puțin „Drapelul“ ar fi oare-cum obligat a se rosti asupra acestei chestiuni. Căci a observa pasivitatea nu însemnează a închide ochii față de prietenii cari își speculează poziția lor de fruntași. Cu atît mai puțin se poate numi asta politică de partid — național.

Candidații în Arad vor fi din partea guvernamentalilor, secretarul de stat Vörös László, de naștere ardăan, ear' din partea kossuthiștilor Barabás Béla.

La Pecica oposanții au candidat pe Darányi Ignátz, fost ministru de agricultură, în contra guvernamentalului Herczeg Ferencz.

Războiul ruso-japonez.

În Times se publică un schimb de telegrame foarte interesante care se vede că s'a întâmplat între țarul Rusiei și împăratul Wilhelm cu 10 zile înainte de izbucnirea războiului fatal. Adecă împăratul Wilhelm sub impresia avizului, că Rusia nu-l complete pregătită pentru război a trimis țarului următoarea telegramă:

„Te rog să te gîndești bine înainte de ce întri în război cu Japonia. Sunt exact informat despre puterea armatei de care dispune Japonia și despre armata ce o poți trimite tu în Mandșuria, chiar de aceea te rog foarte mult să te gîndești bine înainte de ce vei respinge condițiile Japonezilor“.

La acestea țarul a răspuns împăratului Wilhelm următoarele:

„Pentru orice eventualitate am luat toate dispozițiile. ca să asigurăm învingerea armelor noastre“.

În lupta fâțișă a bătut Togo flota rusească și a silit-o să se retragă la Port-Arthur, unde au nimicit-o bateriile Japonezilor. Cine știe valoarea vaselor de războiu va înțelege că Rușii au osândit pe admiralul, care în loc să încerce totul spre a scăpa, s'a întors într'un port, unde pieirea îi era sigură. Tot așa de înțeles e că națiunea japoneză înălțată la rangul de putere mare primește în triumf pe bărbatul, care a dovedit, că flota japoneză poate zdrobi nu numai vase chinezești, ci și pe ale nației de care se temeau mai mult în Asia resăriteană. Se poate ca lui Togo să nu-i prea placă manifestațiile acestea, căci știe bine

că partea cea mai grea din misiunea sa e încă de acuma de adus la îndeplinire. Aproape 400,000 de Japonezi stau acuma pe continentul asiatic, și Togo, care le-a deschis drumul acolo, are acuma a le ținea desehis drumul îndărăt sau trimiterea de ajutoare. Faptele de până acum ale lui Togo dau drept Japonezilor să aibă cele mai mari nădejdi, dar să nu uităm că în războiul pe apă o lovitură bine trasă face mai mult decât cea mai mare înțelepciune a admiralului comandant. Togo știe acestea, cum dovedește faptul că la Port-Arthur a avut grijă a ținea vasele cele mai bune departe de bătaia tunurilor de pe term. Totu-și nu trebuie să ne indoim, că gândul ofensivei, atît de înrădăcinat în Japonezi, și datorit nu puțin învățătorilor lor Germanii, îi va face să ia ofensiva și în potriiva flotei Baltice. În curând o să avem ce învăța în privința puterii de luptă a vaselor de războiu moderne.

Amănunte privitoare la capitularea Port-Arthurului.

Tokio, 6 Ian. Generalul Nogi a raportat următoarele: Cele înșirate în punctul II. al contractului de predare s'au petrecut în 4 l. c. *Au predat forturile și bateriile.* Prisonieri sunt următorii: 8 generali, 4 admirali, 57 coloneli și maiori, 100 căpitani de marină și comandanți, 531 căpitani și locotenenți, 200 căpitani de marină și funcționari de marină, 99 funcționari de trupe, 109 medici, 20 preoți militari, 22.434 sub-oficieri și soldați de rînd, 4500 marinari, 3645 necombatanți pe uscat și 500 marinari.

Cu totul 32.207 persoane. Mai mare parte dintre voluntari e numărată între necombatanți. Cam 15—16.000 bolnavi și răniți sunt în spitale.

100 de cai de călărit, 1870 cai de ham.

„Agenția Reuters“ află ca după spusele echipagiului torpiloarelor ruse sosite aci dela Port-Arthur, garnizoana fortăreței era compusă la începutul asediului din 35,000 oameni, din cari 11 miî au fost uciși și 16 miî au fost răniți sau bolnavi. Un număr de 8000 stăteau necontenit în forturi și din aceștia 2000 incapabili de a lua parte la vre-o luptă în timpul asediului, 65 la sută din efectivul garnizoanei a fost răniți.

Această țifără se explică deoarece-ce răniții s'au reîntors în rînduri unii și de câte 7 ori. După socoteala Rușilor, cucerirea fortăreței a costat pe Japonezi 200 milioane yenî.

În scrisoarea ce a adresat generalului Nogi pentru a-i propune capitularea fortăreței, generalul Stoessel scria: „Am 8000 oameni în forturi, din cari 6000 pot lupta. Dacă nu primiți propunerea mea acești oameni vor muri luptând, dar aceasta va costa un număr întreit de victime.“

Un înalt personaj japonez a declarat reprezentantului ziarului „Standard“ că intențiunea Rusiei, cum este evidentă, de a reține flota Baltice în Madagascar sau în alt port neutru până la sosirea celei de a treia escadră rusă, modifică în mod esențial planurile Japonezilor.

Punctele principale ale acestui plan de război sunt: atacarea Vladivostokului prin blocarea fortăreței pe uscat și pe apă și ocuparea simultană a insulei Sakalin.

În același timp încrucișătoarele auxiliare japoneze vor fugări vasele cu cărbuni ruse.

— Nu se crede aci în posibilitatea unui armistițiu încheiat între Rusia și Japonia.

Toate știrile în privința unor negocieri de pace sunt se zice, premature.

— Ziarul „Tribuna“ publică erî știrea că președintele Rossevelt este dispus să ofere bunele sale servicii pentru restabilirea păcii în Extremul Orient.

Rusia și Japonia ar fi fost prevestite de această intenție.

În apele indiene și-au făcut apariția vase de războiu japoneze. Se crede că sunt mici încrucișătoare cari au misiunea de a observa mișcările flotei rusești din Baltica.

Autoritățile indiene au primit ordinele necesare pentru menținerea neutralității în porturi și în apele lor respective.

DIN ROMANIA.

Dizolvarea Camerilor. Ședința dela 23 Decembrie. Pe la ora 1 jum. incinta Camerei a fost aproape plină.

Tribunele oficiale erau și ele pline de un public foarte numeros, doritor de a asculta decretetele regale.

La orele 1 și 5 m. d. Poenaru-Bordea, ocupă fotoliul prezidențial.

La apelul nominal răspund 104 d-ni deputați. In timpul apelului, sosesc noii miniștri, cari ocupă cele opt fotoliuri ale băncii ministeriale.

In mijlocul unei tăceri solemne, d. Poenaru-Bordea, dă cuvântul d-lui prim-ministru G. Gr. Cantacuzino, care se urcă la tribuna parlamentară și dă cetire primului Decret Regal, prin care Suveranul numește in locul ministrului Sturdza, pe acela de sub prezidenția d-lui Cantacuzino.

Tot astfel d-sa dă cetire celui ee al II-lea Decret, prin care se dizolvă Corpurile Legiuitoare și se convoacă diferitele colegii electorale.

Ele s'au fixat după cum urmează:

1	Februarie 1905,	colegiul I	Camera.
3	"	"	II "
5	"	"	III "
7	"	"	I Senat.
9	"	"	II "
11	"	"	Senatul Universitar.
23	"	"	Sesiune extra-ordinară.

Mulțumită publică.

I. La „Fondul Dr. Iosif Hodoș“, menit a da ajutor profesorilor dela gimnaziul public român gr.-or. din Brad la tipărirea de cărți didactice, scrieri literare, disertațiuni și prelegeri publice, întreprindere de excursiuni științifice și recreare în caz de boală, au încurs următoarele dăruii marinoase:

Dela dl *Mihail Veliciu*, adv. in Chișineu 30 cor., dela dl *Adam Demian*, contabil la „Crișana“ din Brad, drept răscumpărare a amănunților de țidănțare cu d-șoara *Olimpia Ometa*, din Brad 20 cor., dela profesorii și inteligența română din Brad, drept răscumpărare a felicitărilor de anul nou, 1905, și anume: dl *Vasilii Demian*, ppresb. catihet 5 cor., Dr. P. Oprișă, dir. g. 5 cor., Aurel Bratu, prof. 5 cor., St. Albu, Vas. Boneu și Dr. I. Radu, câte 2 cor., M. Stoia, inv. 1 cor., Enea Zoldea, diacon inv. Halmagiu, Ad. Demian, cont. la „Crișana“, Andron Bogdan, preot, Valer Păcala, iurist, câte 3 cor., Ioan Cutean, comerciant, A. Petru Rimbaș, preot, câte 5 cor., Ales. Droia, cassar la „Crișana“, 10 cor., și I. Ghișă, oficianț de bancă, 1 cor. suma 51 cor.

II. La fondul „Masa studenților“ din Brad au contribuit dl *Vasilii Damian*, ppresb. și soția *Aurelia* din privilegiul aniversării a 10 a morții tatălui și respective socrului și din cauza sărbării parastasului la 6 săptămâni pentru cumnata și respective sora lor *Zinca*, suma 20 cor.

III. Pentru îmbrăcarea școlariilor săraci și bunți dela gimnaziu la sărbătorile Crăciunului, dl Dr. I. Papp, adv. și soția, 32 cor. 90 fil., Dr. Pavel Oprișă dir. g. 2 cor., Aurel Bratu, prof. 2 cor., Vas. Boneu, prof. 50 fil. suma 38 cor. 40 fil.

Salutam marinoșii binefăcători, precum și toți spriginitorii instituțiilor noastre culturale, dorindu-le: sărbători fericite! Anul nou fericit! Vieață fericită!

Tatăl luminilor răsplătească-le obolul depus pe altariul institutului nostru cultural cu sănătate și fericire!

Brad, 21 Decembrie 1904.

Direcțiunea gimnasială.

Dr. Pavel Oprișă,
director.

Adânc măhniiți in suflet și cu inimile sdrobite, de jale, prin perderea scumpei și neuitatei noastre, soție, mamă, soacra și bunică venim prin aceasta a aduce și esprima profunda noastră mulțumită tuturor acelor cari au binevoit a participa la înmormântarea scumpei și neuitatei noastre defuncte, întâmplată in Timișoara fabric in 15/29 Decembrie 1904.

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor cvalificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

428

Jebel, in 21 Dec. 1904. (3 Ianuarie 1905).
Jalnicii: Teodor Pocan, preot ca soț. Elena Cosma n. Pocan, ca fică. Meletie Cosma, ca ginere. Aurel Cosma ca nepoțel.

Răspuns.

D-lor Pr. Givulescu protopresb., Dr. Marta și Dr. Avramescu.

La întâmpinarea publicată de noi, și încă câți-va poporenii din Lipova, in nr. 226 al Tribunei, D-voastră ne adresați, nu la toți, ci numai unora la cei subscriși la întâmpinarea din cestiune, in nr. 237 al aceleasi foi, o epistoală deschisă, in care ne provocați să răspundem in termen de 8 zile, — care dintre noi a luat parte la conferințele ținute in casina din Lipova, in 8/21 și 12/25 Novembre?

De oare-ce D-voastră ne provocați la aceasta numai pe unii, și nu pe toți cei subscriși in întâmpinare, să vede că faceți diferență între persoane, ori aveți alte intențiuni ascunse. Ziceți mai departe in epistoală, că pe unii nici nu ne cunoașteți; vă răspundem, că toți cei subscriși in întâmpinare, de și nu suntem nobili, dar suntem măestrii, comercianți și economi, fruntași din Lipova parte dintre noi membrii al comitetului parochial, reprezentanți comunali, epitropi bis., și deci și tot așa oameni de cinste ca și ceilalți pe cari D-voastră nu-i trageți la răspundere, căci altcum dânsii nu ar fi subscris alături cu noi și vice-versă, ne-am gândit, că oare aveți D-voastră dreptul ori nu a ne trage la răspundere pentru espunerea unui fapt adevărat in mod destul de obiectiv? și deci să vă răspundem ori nu?

Cu toate acestea, de și noi nu măsurăm cinstea după termeni (cum ne provocați in epistoala deschisă), ci după fapte; vă răspundem scurt:

Am participat la conferința noastră a Lipovenilor, convocată de dl Protopresbiter al nostru in 10/23 Novembre (afară de 3 cari încă am aderat și aderăm la concluzul luat in aceea conferință) și susținem toate cele espuse in întâmpinarea noastră, și acum.

Adaugem însă, că vă contestăm răspundere pentru acțiunile noastre, dar totodată vă rugăm ca să nu vă amestecați, — ca și cu conferințele din cestiune, in afacerile noastre și a le cercului nostru.

Ceea-ce facem voim să facem cum am făcut și in trecut, sub conducerea conducătorilor nostri naturali, in cari avem încredere și pentru faptele noastre, noi și conducătorii nostri — luăm și răspunderea.

Cu aceasta declarăm in fine cestiunea de încheiată, și nu mai stăm cu nime de vorbă in cauză.

Lipova, in 3 Ianuarie st. n. 1905.

Nicolau Brădean.

Ștefan Draga,

Gheor Crișan,

Iuliu Putici,

Petru Papp,

Ioan Degenariu.

Ioan Fogarașiu,

Eftimie Ciorogariu,

Atanasu Micula,

Roxin Nicolau

Helman

Moise Vasilescu,

Vasilie Spore.

Constatăm că cinstiți aceștia cetățeni cari apără purtarea politică detestabilă a d-lui Hamsea, nici acum nu răspund la întrebarea ce li s'a pus. Nu vreau ori poate n-au înțeles-o. Căci pentru a avea judecată politică să recere și altceva nu numai calitatea de „prezentant“ in Lipova. Vedem asta și din chipul puțin euviincios cum vorbesc despre cerc care e „a lor“. N-ați și să ne spuneți cine v'a făcut stăpân peste el? Dacă vorbiți D-voastră că a D-voastră e cercul, de ce sunteți Români așa slabi să nu vă puneți de ex. un deputat român, pe unul dintre D-voastră măcar sunteți destul de înțelepți, căci pe alții nu-i lăsați să s'amestece „in cercul D-voastră“. De ce? Ziceți mai departe că ascultați de „conducătorii D-voastră naturali“. Nu cumva pe dl Hamsea l-ați înțeles? Atunci nu mai avem cătră D-voastră nici un cuvânt. „La aș. cap, așa căciulă“.

APELI

Facem un călduros apel către toți abonenții, cititorii și binevoitorii ziarului nostru să grăbească pe d'oparte cu reînnoirea abonamentului, ca astfel trimiterea ziarului să nu fie întreruptă (vom trimite adică pe anul viitor numai celor cari au plătit înainte!), — pe de altă parte rugăm pe toți câți ne sunt binevoitori să facă cea mai întinsă propagandă pentru lățirea „Tribunei“, ca astfel să nu fie sat, ba chiar știutor de carte român care să nu aibă in casa sa „Tribuna“.

Cei cari se hotărăsc să aboneze, să trimită prețul înainte de sărbători; să facă aceasta îndeosebi noii abonenți, ca astfel să avem vreme a tipări adresele și a regula trimiterea foilor. Mai târziu, după anul nou, e mare adică îmbulzeala și cei cari n'au grăbit, pot să sufere neajunsuri numai din pricină că au tot amânat cu trimiterea banilor.

Vechii abonenți să lipească pe mandatul postal fășia cu numele și numărul adresei.

ADMINISTRAȚIA
ZIARULUI „TRIBUNA“.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 9 Decembrie 1904.

— Crăciunul in Arad. In ziua întâi de Crăciun in catedrala gr. or. din Arad liturgia a fost servită de P. S. Sa Episcopul I. I. Pap, asistat de P. C. Sa Protosincelul R. R. Ciorogariu, protopopii V. Beleş și G. Popovici, preoții G. Bodea și T. Vațian și protodiaconii Dr. I. Suci și Dr. T. Botiș. A cântat corul plugarilor. P. S. Sa Episcopul a rostit o predică plină de creștinești și practice învățături, făcând asupra numărșilor credincioși o impresie adâncă.

A doua zi a slugit protopopul Beleş, azistat de preoții G. Bodea, T. Vațian și diaconul Dr. Botiș. Predica a rostit-o părintele Vațian. A cântat corul țărănesc instruit de învățătorul N. Ștef.

Atât in prima cât și a doua zi a Crăciunului P. S. Sa Episcopul a întrunit la masă pe fruntașii români din loc, militari și civili. Astfel in prima zi a fost oaspeții P. S. Sale dl Iosif Gallu, jude la tribunal, căpitanii Burdea și Cioban, locotenentul Miron Serb, precum și d-nii oficeri mai tineri din regiment; ear a doua zi au fost d-nii Dr. N. Oncu, P. Truța, Virgil Bogdan, V. Beleş, Sava Raicu, inginer Rosvanu, G. Purcariu, Dr. St. Pop, Dr. Aurel Demian, Russu Șirianu, Tr. Vațian, Dr. Liviu Tămășdan și și Dr. T. Botiș. S'au ridicat toaste in sănătatea P. S. Sale Episcopului, după cum și P. S. Sa a salutat cu părintească dragoste pe fii săi sufletești.

— Solymosî Elek, artistul dramatic maghiar binecunoscut și între Români ca având sentimente prietinoști pentru neamul nostru, sentimente despre cari a dat dovezi

Tractament special al durerilor de dinți și a boaleioe de fălci. Dantură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu cement, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice curat. Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dinți și dantură întreagă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

cu tapete, în scris și cu graiul, retrăgându-se de pe scenă, azi și mâine va da reprezentațiunii de adio și în teatrul din Arad. Cum dl Solymosi este unul dintre cei mai bine reputați artiști, nu ne îndoiim că în teatrul din Arad aceste reprezentațiuni vor fi adevărate festivale. D-sa va juca roluri create de d-sa, creațiuni prin cari și-a stabilit reputația.

— **Archiducele Iosif**, după o telegramă a ziarelor maghiare, Sâmbătă seara era așa de rău încât cei din apropierea lui nu escludeau o catastrofă.

— **La congregație.** Joi, la 12 c. se va ține congregația extraordinară a comitatului Arad. La ordinea zilei sunt: 1) luarea la cunoștință a prealaltului decret regal privitor la săvârșirea alegerilor și 2) raportul comisiei verificatoare asupra alegerilor congregaționale din Noembrie.

— **„Luceafărul“**, eminenta revistă literară din Budapesta a făcut acum de sărbători o surprindere plăcută cetitorilor: li-a trimis un supliment admirabil ca execuție tehnică, având mai multe gravuri, copii de pe tablourile cap d'opere ale marelui Grigorescu, și instructiv ca și cuprins. Aduce adică articole de scriitori mari ca N. Iorga, poezii de N. Otavă (Goga), nuvele de Sadoveanu etc.

Indemnăm toate familiile române să-și procure această revistă.

— **Teatrul român**, în Sebeșul-săsesc. Duminică a doua zi de Crăciun bursierul „Sociații fondului de teatru român“ Zaharie Bârsan a dat o reprezentație teatrală în sala cea mare dela Hotel „Leul de aur“ din Sebeșul-săsesc. Programul a fost: Jean-Marie dramă intrun act. Persoanele: Jean Marie Zaharie Bârsan, Teresa Marioara Muntean, Joel * * * Declamații. Bacalaureata de comedie intrun act localizată din franțuzește de N. Tincu. Persoanele: Sterie Zaharie Bârsan, Agripina Marioara Muntean, Joan, Ambrosiu Tătaru.

— **Petreceri. Tinerimea română din Arad** și jur invită la convenirea socială ce se va aranja în presara Anului-nou Vineri, în 13 Ianuarie n. 1905, 31 Decembrie v. 1904, în sala cea mare dela „Ipartestület“ Erzsébet körút Nr. 16 din Arad. Prețul de intrare: pentru persoană 2 coroane, pentru familie 5 coroane, începutul la orele 8 seara. Venitul curat este destinat pentru „Școala română de fete din Arad“. Comitetul arangiator.

— **Reuniunea meseriașilor și economilor din Alba-Iulia** invită la producțiunea teatrală împreună cu dans ce se va aranja Vineri (seara de sf. Vasii) în 13 Ianuarie st. n. în sala cea mare dela hotelul Europa. Începutul la 7 ore seara. Ioan Teculescu președinte, Dr. Camil Velican vice-președinte, Ioan Pampu secretar, Antoniu Cricovan casar, Ignat Borza, controlor.

— **Petrecere. Măestri Români din Brad** au aranjat o petrecere în 26 Decembrie 1904. (8 Ianuarie 1905) (a doua zi de Crăciun) în „Hotel Central“. Venitul curat e destinat pentru sprijinirea fondului învățăceilor și sodalilor români din Brad.

— **Contele Zselénszky către alegătorii din Siria.** Contele, Zselénszky a adresat o scrisoare deschisă către „alegătorii săi“ din cercul Siria, pe care el numai la alegeri i-a văzut. În scrisoarea aceasta, caraghiosul conte face politică mare. Ca și Tisza István și el, zice că va veni vremea când Ungaria va fi centrul pământului, „punctul de gravitate al Monarhiei“ cum se exprimă dînsul și atunci nu se va mai chema Austro-Ungaria ci Ungaro-Austria.

Noi încă sperăm, că noul deputat al Siriei nu se va mai chema Zselénszky Robert ci altmintelea.

— **Un duce german despre jurnalism.** La banchetul ce s'a dat în Decembrie în Berlin, cu ocazia aniversării de 80 ani a profesorului Ludovic Pietsch, ducele Ernst Grünther, fratele împărătesei germane, a ținut un discurs în care a vorbit despre presă. Discursul a produs un efect profund asupra celor prezenți. Ducele Ernst Grünther a zis între altele.

„Jurnalismul nu e o carieră ușoară și mulți sunt cari nu știu să-și dea importanța cuvenită. Jurnalismul are avantajul față cu celelalte ca-

riere, că cine-va poate intra aici fără marca oficială a examenului de Stat și că cel-ce îmbrățișează această carieră este liber și independent și la vîrstă tină are o influență pe cari mulți demnitari nu o au la sfîrșitul vieții lor.

Iată de ce plenitudinea puterii jurnalismului este de mare importanță și cred că sunt de acord cu reprezentanții presei, când zic, că jurnalismul numai în libertate deplină poate să-și împlinească misiunea“.

— **Boneta fermecată.** Din Homel se scrie următoarea istorie amuzantă:

Conducătorul intră într'un vagon al liniei ferate Poleffie și strigă:

„Biletele domnilor!“

Calătorii dau fie-care biletul său.

„Biletul d-tale mătușică“, zise el unei țerance care ședea într'un colț cu o bonetă lucioasă pe cap.

Femeea privește la el mirată și apoi se uită liniștită pe fereastră afară.

„N'auzi mătușică, dă-mi biletul de drum de fer.“

Femeea șade, nu se mișcă și tace ca și cum lucrul n'ar privi-o.

Conducătorul perde răbdarea și strigă:

„Ești surdă femeie“, și o scutură puțin.

Calătorii observă pe fața ei expresiunea fricei și a uimirei.

„Dar mă vezi, întrebă ea pe conducător sficioasă“.

„Ce proastă, răspunde rîzînd conducătorul nu crezi cum-va că sunt orb?“

Calătorii au rîs, dar femeea a început să plîngă amarnic zicînd: „M'a înșelat, șarlatanul, hoțul, m'a înșelat. Apoi ea povesti următoarele:

La stațiunea Baranovici s'a întâlnit cu un „hagiu“. Afînd el că dînsa se duce la Homel pentru a vedea pe bărbatul ei, el îi făcu următoarea propunere: ea să dea pentru o luminare la biserică o rublă, el îi va da pentru aceasta o bonetă din țara sfîntă, această bonetă să o pună în cap când va intra în vagon și conducătorul nu o va vedea; dînsa va ajunge astfel la Homel fără plată. Femeea considera că e un avantaj și primi pentru rubla ei boneta pe care o purta pe cap.

Calătorii au avut milă de sărmana femeie și i-au cumpărat un bilet până la Homel.

— **Femei zidite.** Pe când se afla pe câmpul de răboi Nemirovici Dantșenko, cunoscutul corespondent de ziare rus, a constatat că în satele chineze, femeile și fetele au dispărut fără urme. La întrebarea ce s'au făcut femeile și fetele, chinezii răspundeau de obicei, că s'au refugiat în orașe. Nemirovici Dantșenko a aflat însă mai în urmă că a fost înșelat, de oare-ce ele au fost zidite de soții și părinții lor. Nemirovici Dantșenko povestește:

Când într'o dimineață m'am trezit într'o casă chineză pe jumătate înghețat de frig, auzii bătînd în perete. Ce însemna aceasta? Ascultați și auzii glasuri de femei.

Chemînd gazda și întrebînd'o asupra acestui sgomot, aflai cu multă greutate, că el a zidit pe soția și pe fetele sale. Am cerut îndată ca nenorocitele să fie liberate. Când chinezul s'a conformat cererei noastre, am văzut că la o distanță de trei picioare dela pîretele principal s'a ridicat un alt perete și că în spațiul îngust dintre acei pîreți se aflau patru ființe femeiești. Gazda a declarat, că chinezii ascund astfel femeile la apropierea rușilor sau a japonezilor.

— **Răboi vîlului femeilor.** Esteticii berlinezi au dovedit că doamnele cari poartă vîl pe față, sub pretext ca să-și apere pelița de praful de atmosferă, nu numai că nu-și ajung scopul, dar se aleg — o oroare! — cu nasul roșu. Ear nasul roșu, se știe că nu stă frumos nici omului, decum doamnelor și gingașelor domnișoare.

Procedeu înroșirii nasului e următorul: vaporii de apă din respirație se condensează pe vîl și se precipită pe virful nasului, în zile mai răcoroase. Multe doamne s'au lăsat să fie convinse, dar cele tinere nu, de oare-ce, obiectează ele, bărbaii nu poartă vîl, și cu toate acestea muți au nasul roșu, — și încă foarte roșu

— **Oficerii să nu joace hazard.** Prințul moștenitor Ferdinand al României, în calitate de comandat al corpului II. de armată a dat zilele acestea un ordin, prin care interzice oficerilor de sub comanda sa cercetarea localurilor de joc (de

cărți) și ori-ce joc de hazard, cum și cercetarea orîrării local public, afară de cele admise de comanda pieții din București.

— **Cine vrea să facă daruri frumoase și de preț iubitorilor săi**, să se adreseze cu încredere la Weinberger Ferencz, giuvergiu bine reputat din Arad, Andrassyter Otel Central. Il recomandăm atențiunei și sprijinului publicului cu atât mai ales, cu cât are nu numai prăvălie bogată, dar și solidă și impunătoare. Prețurile sunt ieftine, serviciul prompt, face giuvaericele el însuși, are atelier de reparări. Telefon 439.

— Atragem atențiunea onoratului public asupra inseratului Altmann Ede.

— Atragem atenția on. public asupra anunțului lui Igaz Sándor.

Bibliografie.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Șiriau	Cor. 2.—	plus 10 fil. porto
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.—	5 „ „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40	5 „ „
„Școlarul declamator“	„ 0.50	5 „ „
„Vatra părăsită“ I. Slavici	„ 1.50	10 „ „
„Stropi de roaună“	„ 1.—	10 „ „
„Aur“ Const. Hodoș	„ 1.50	10 „ „
„Telegrama“ farză în 3 acte	„ 0.30	3 „ „
„Calendarul“ diecesei aradane	„ 0.40	10 „ „
„Carmen Sylva“ de Vojen	„ 1.—	5 „ „

4 cor. numai 4 cor.

plus 20 fil. porto postal.

Drepturile și datorințele învățătorilor și învățătoarelor confesionale

scrisă pe temeiul legilor regulamentelor, ordinațiunilor, instrucțiunilor, hotărîrilor și deciziunilor principiare

de Dr. Szabo Mihály, inspector reges tradusă în românește de Eugen Zaslo, profesor,

„Visuri trecute“,

Un elegant volum de schițe și nuvele scrise de cunoscutul scriitor

Alex. Ciura (Simin).

Costă 1 cor.

Să pot primi dela tipografia semn. din Blaj

(Balassfalva) 390 1—5

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor-proprietar: George Nichin.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

In Beraria orașaneasca

(EDIFICIUL TEATRULUI)

Începînd dela anul nou se va găsi în permanentă

„Bere regală“

fabricațiunea primei berării pe acții ungară din Steinbruch, zilnic se dă cep la butoi proaspăt

un pocal 20 fil.

o halbă 30 fil.

Bucătărie escelentă ungurească, gustare, prînz și cină cu măsurii bogat. — Vinuri bune de deal. — Serviciu prompt.

Îmi dau toate silițele, ca onoratu public în restaurantul meu prin asigurarea că va fi servit prompt și cu mîncări bune.

Cu deosebită stimă

Kánya Géza,

restaurator.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngășă a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât de adînc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care ai ajuns să vindecarea rîului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împede ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu deamărunt și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei, au la see scrisorile se ard rere expresă se retrimit.

Un astfel de lecnitor și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștientitate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodel lui propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secusale femeiești. Pentru femeii e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palócz dela 10 ore în. a până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Atragem atențiunea on. p. asupra anunțului d-lui Pollák Sándor.

O calfă cu praxă de 7 ani în branșele de *specerai, ferărie* și Testile posedă limbile: Germană, Română și Maghiară, și caută un post la o casă *onestă*, cei interesați să se adreseze la Red. acestei foi.

Igaz Sándor

382

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.
Nr. Telefonului 63.

Cărbuni de peatră

de Petroșeni pentru Salon.

Briquette de cărbuni rotunzi de Tata.

Briquette de cărbuni

„ILSE”

de Prusia

443

cel mai ideal material de încălzit.

Se capătă pentru prețurile cele mai culate cu transport la

ROTH JÓZSEF

Intreprindere de transport de mobile. —

—ARAD, Eötvös-ntea 3 SZ.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recuise de argint, seduli de amanetare cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

444 Furnisez acasă:

Cărbuni de peatră de Salgó-Tarján pentru 1 fl. 70 cr.

Cărbuni de lemn de fag pentru 2 fl. 20 cr.

Lemne de foc mărunțite pentru 1 fl. Câte o sută chilogramme.

Comandele sunt a se adresa lui:

ALTMANN EDE

— neguțator de specialitați. —

Arad, Str. Wesselényi Nr. 48.

444
Telefon Nr. 46.

La cumpărare de 500 kgr. ofert special.

In urma lichidării și a sistării prăvăliei

mare

desfacere de marfă sub prețuri cu învoirea autorităților

la firma

GEBHART J. și Fiul

452 Arad, Piața Andrásy Nr. 16.

Sticlă, porțelan, lămpi, oglinzi, rame, articole de nickel și mare asortiment de diferite articole de lux.

Prilej extraordinar numai pe scurte zile!

Nou magazin de mobile în Aad.

Szabadság-tér 17. szám.

Am onoare a aduce la cunoștința p. o. public, că azi am deschis în Arad **un magazin de mobile** sub firma improtocolată a lui

FISCHER J.

care magazin este filiala magazinului de mobile din Timișoara, existent deja de 28 ani.

În urma principiului meu, a experiențelor mele multiple câștigate și a capitalului de circulație suficient mă aflu în poziția plăcută să satisfac tuturor cerințelor on. public pe deplin.

Când îmi iau voia a recomanda noua mea între prindere prețiosului sprigin al on. public, promit că voi nisui să binemerit de încrederea binevoitoare a on. public prin serviciu prompt, prețuri culante și marfă indigenă de calitate inexceptionabile.

312

Cu deosebită stimă:

FISCHER J.
măestru tapesier.

Prăvălie pentru mânusi și suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(În casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mânușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vând pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân

303

cu respect: **Hubatscek T.**

Numai pe scurtă vreme!

Cadouri de Crăciun și anul nou.

KRIEGLER A.

CIASORNICAR CHROMOMETRU JUVALIER.

Arad, Piața Andrassy 18.

Casa Lăcăș lângă prăvălia de delicatouri alui „Zoray.”

Recomandă cu căldură magazinul bogat asortat cu ciasornice și giuvaere moderne. Mare asortiment în argintării 13 carate pentru donuri de nuntă.

Se primesc tot felul de aparaturi de ciasornice și giuvaere.

Comandele din provincie se săvârșesc prompt.

Rugând binevoitorul concurs

471

KRIEGLER A.
ciasornicar și juvaergiu.

Ioan Floruț

Deposit de colonjale din Italia și Triest

Tot felul de poame din patrie și sudice, specialitate în zaharicale și în lămâii, portocale și maroane cari sosesc zilnic proaspete.

Maroane de Tirol, vânzare în mare și mic de maroane de Neapole și Roma.

ARAD, Piața Boros-Béni Nr 9.

(Lângă edificiul reuniunii economice)

DARURI DE CRĂCIUN ȘI DE ANUL NOU !!!

Urmașul lui Hajek Antal

Prăvălie de lămpi sticlărie și porcelanarie
Curte de sticla

474

ARAD, STRADA FORAY NR. 7.

Are onoarea să atragă atențiunea onoratului public asupra mărfurilor *sosite decurând.*

Cari prin estinătate și fiind practice sunt notrivite ca

DARURI DE CRĂCIUN ȘI DE ANUL NOU

Solicitând protecția și atenția onoratului public asupra vitrinei rămân.

Cu deosebită stimă

URMAȘUL LUI HAJEK ANTAL.

PREȚURI SENSAȚIONALE DE EFTINE !!!

Nrul telefonului 247.

Comandele din provincie se săvârșesc curând și punctual.

Serviciu punctual și repede

Aducem la binevoitoare cunoștință a p. t. public că am cumpărat

Prăvălia lui Tămășdan

pe Calea Arhiducelui Iosif Nr. 12 (Casa Fodor și Reisinger) și deci mă aflu în plăcuta poziție a face următorul ofert:

Cafea per kigr.	dela 1 fl. în sus.
Ciaî » »	dela 2 fl. jum. în sus.
Zahăr » »	41 cruceri.
Lumânări de stearin per pachet	36 cruceri. 451

Apă minerală, cacao, chocoladă, cognac, rum și licher, specialitatea cea mai fină pentru prețul cel mai echitabil. De serviciu prompt și culant asigurăm on. public cumpărător.

Telefon 373.

Comande se îndeplinesc imediat.

Intreg aranjamentul boltei este de vânzare.

Localul pentru prăvălie se poate da împreună cu pivnița mare și mică cu începere dela 1 Februarie.

Telefon în oraș și provincie 126.

Fondată 1883.

Oferte de Crăciun!

BLOCH H.

Librărie, tipografie și magazin aliate pentru fotografat
Arad, Piața Andrassy nr. 18.

Tipografie

arangiata cu gaz aerian,

in care se săvârșesc

tot felul de

tipărituri

dela cele mai mari

pană la cele mai mici

IN RAPORT CU EPOCA.

Prețuri de
concurență

Liferantul primelor birouri și officii
Hârtie de epistoale, de birouri
și arte.

Hârtie de epistoale de lux

Cărți de comerț

Articole de multiplicat și de copiat.

Recuizite pentru mașine de scris.

Toate comandașele să îndeplinesc la moment

Comandașele cărților de vizită și alte tipărituri
e de recomandat să se facă la timp, ca să se
săvârșască cu îngrijire.

Mare magazin
de

ARTICOLE
DE FOTOGRAFAT

și mașinării

Introducerea și instruirea
gratuită.

Prețuri de fabrică
după prețurile curente din
țară și din străinătate

Lista prețurilor curente cu
ilustrație se trimite gratuit
la cerere.

Din toate mare
asortiment.

Numai pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștiința pe onoratul public, că pe
bulevardul Principele Josif (József főherceg ut) Nr. 11

Am aranjat un atelier electric de fotografie pe hârtie

in care in decurs de 5 minute fac o fotografie admi-
rabila pe hârtie, pe care onor. public o poate lua
imediat, cu prețuri fabuloase de estine:

1 fotografie vizit până la trei persoane 25 cr. (50. fl.)

1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor.)

3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitând vizitarea onor. public

Rămân cu deosebită stimă

Kohn Lajos

fotograf.

473

VARGA JÁNOS

atelier de tapiserie și infrumșetare.

Arad, Strada Zrinyi Nr. 2 (Casa Sebessi).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu modele
de garnituri de salon, de odăi pentru bărbați, precum
și de otomane pentru dormitorii și refectorii.

BUDGETE și PLANURI

447

dela cele mai simple până la cele mai corăspunzătoare
gratuit.

REPARĂRI și TRANSFORMĂRI

după stil modern în loc și în provincie.

Obducere de biliarde pentru prețurile cele mai culante.

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă
strop, ear sâmburul de struguri, coaja și alte părți necurate se
îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici
vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o
garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

253

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce
a întrebunțarea de apă nesiposă ori murdară nu abzie serviciul
Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe
3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de
câneșă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pumpe reg. uug. priv.

Arad, Bákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Nouă ferărie în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public, că am
deschis în

Arad, piața Boros Béni Nr. 6

o nouă ferărie

cu articoli fabricație proprie, și parte comandați din locuri de
primul rang.

Primește comandașele de turnătorie și obiecte de arangia
mente pentru mori, anume ventiluri de moară și petri de
moară.

Fer bătrân și metale se cumpără în orî-ce cantitate.

Cărbuni de fag se pot căpăta pentru prețuri estine.

Rugând prețiosul sprijin rămân cu stimă:

Szántó Izdor

fabricant de fer și oțel în Ujdézna.